

ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=772>. [1].

2. П(с)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0725-99> [2].

3. Кручак Л.В. Методика аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством / Л.В. Кручак // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія "Економіка і менеджмент": збірник наукових праць / гол.ред. М.П. Коваленко. - Одеса, 2016. - Вип. 22. - С.161-165

4. Головачко В.М. Особливості управління дебіторською заборгованістю в сільськогосподарських підприємствах / А. Р. Воробок, В. М. Головачко // Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачєво, 19 листопада 2019 р.) / гол.ред. М. В. Рєслєр. - Мукачєво: МДУ, 2019. - С.16-17

5. Скоробогатова В.В. Методика бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості як складової змішаних активів / В.В. Скоробогатова // Сталий розвиток економіки. – 2012. – № 7(17). – С. 270-276

6. Скоробогатова В.В. Підходи до оцінки монетарної та немонетарної дебіторської заборгованості / В.В Скоробогатова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – № 2(23). – С. 337-342 [3].

Ясюк Аліна Сергіївна,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Менеджмент»,
Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ВИТРАТИ І ДОХОДИ ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ ОБЛІКУ

У процесі господарсько-фінансової діяльності кожне підприємство має здійснювати витрати і за відповідних умов отримувати доходи. Проблема традиційно полягає в тому, що підприємство всіма доступними для цього методами і способами намагається мінімізувати витрати та максимізувати доходи. Проте це дуже складне і відповідальне завдання, оскільки його прагнуть реалізувати всі підприємства, які постійно хочуть працювати на ринку і розуміють, що втриматися на ньому в умовах посилення конкурентної боротьби без розробки дієвої стратегії й тактики управління неможливо. Важливу роль в управлінні витратами й доходами підприємств відіграє облік (фінансовий і управлінський)

Окремі питання теорії та методики бухгалтерського обліку доходів знайшли відображення у працях науковців, таких як К. В. Безверхий, Ф. Ф. Бутинець, В. М.

Головачко, С. Ф. Голов, В. А. Дерій, З. В. Задорожний, Д. В. Максименко, Г. І. Клепар, Я. Д. Крупка, тощо. Однак ряд проблем, пов'язаних із відображенням у бухгалтерському обліку витрат і доходів від операційної діяльності та їх оцінкою залишаються недостатньо розробленими і вимагають вирішення з урахуванням національних особливостей ведення бухгалтерського обліку.

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників) [4].

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) [4].

Інформація з облікових джерел про витрати і доходи відіграє суттєву роль у забезпеченні формування стратегії й тактики будь-якого підприємства. Без такої інформації неможливо оперативної і якісно приймати різні управлінські рішення. Метою обліку витрат і доходів підприємств, на нашу думку, є спостереження, ідентифікація, реєстрація, обробка, інтерпретація й передача інформації про витрати й доходи підприємств зовнішнім і внутрішнім її користувачам.

Неможливо не згадати про класифікація доходів та витрат, яка відіграє важливу роль в системі бухгалтерського обліку та управлінні підприємством. «Хоча в економічній літературі наведено кілька класифікацій доходів та витрат, підприємство самостійно вибирає оптимальну, зручну у використанні класифікацію доходів та витрат, яка дозволяє керівництву підприємства максимізувати доходи, а також мінімізувати витрати та приймати правильні управлінські рішення.»[1].

Дана класифікація наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація доходів та витрат [2]

Доходи	Витрати
I. Від звичайної діяльності	I. Від звичайної діяльності
1.1 Операційні доходи: Доходи від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг Інші операційні доходи	1.1 Операційні витрати: Собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт і послуг Інші операційні витрати
1.2 Фінансові доходи	1.2 Фінансові витрати
1.3 Інші доходи звичайної діяльності	1.3 Інші витрати звичайної діяльності
II. Від надзвичайних подій	II. Від надзвичайних подій
Надзвичайні доходи	Надзвичайні витрати

В умовах економічної нестабільності України, коли доволі поширеним явищем є тіньова економіка, найскладніше виявити інформацію про витрати і доходи, оскільки керівництво підприємства нерідко усно рекомендує працівникам облікової служби свідомо не реєструвати частини витрат і доходів та не складати щодо них жодних форм носіїв інформації, тобто не здійснювати записи про ці

господарські операції. Ця проблема виникла переважно через діючу систему оподаткування в Україні, яка руйнує основи вітчизняної економіки [3].

З метою системного поліпшення стану обліку в Україні та підвищення його ефективності вважаємо за доцільне створення науково-дослідного інституту з управлінського обліку і національного комітету із положень (стандартів) фінансового обліку.

«До основних елементів системи обліково-аналітичного забезпечення, як єдиного систематизованого інформаційного ресурсу відносять первинні і зведені бухгалтерські документи, облікові реєстри, внутрішню звітність, фінансову звітність. Так, на рівні суб'єкта господарювання прийняття управлінських рішень стосовно оптимізації витрат базується на інформації, що міститься в первинних та зведених бухгалтерських документах, облікових реєстрах, а також в фінансовій та внутрішній звітності» [4].

Отже, аргументованими діями керівництва підприємством щодо зменшення витрат підприємств можна вважати такі: поліпшення структури витрат та їхньої якості; в процесі зниження витрат підприємства мають брати участь усі власники, керівництво, персонал, споживачі, акціонери; наявність власного рецепту зменшення витрат як рівнодійної між інтересами груп зацікавлених осіб та основними ризиками, які супроводжують це підприємство у певний період його розвитку; атмосфера довіри між менеджерами і персоналом для забезпечення ефективного управління витратами підприємства на всіх його рівнях, місцях і моментах (періодах) виникнення.

Список використаної літератури.

1. Головачко, В. М. Економічна категорія «доходи» та «витрати» в обліковому середовищі / В. М. Головачко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». Випуск 2 (39) Частина 2. – Ужгород, 2013 – С. 78–82.

2. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз етапу та перспективи розвитку [Текст] моногр. / С. Ф. Голов. – К. : Центр навч. л-ри, 2017. – 522 с.

3. Грещак М. Г. Управління витратами [Текст]: навч. метод. посіб. для самото. вивч. дисц. / М. Г. Грещак, О. С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2017. – 131 с.

4. Максименко Д.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами підприємства / В. Е. Полянська, Д. В. Максименко // Актуальні проблеми обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції (23 листопада 2017 р.) - м. Мукачево: МДУ, 2017. - С.100-103

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Затверджено наказом Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс] // – Режим доступу до ресурсу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>